ANUL XXV.—No. 87.— Vineri 30 Martie 1907.

5 bani în România.—10 bani în străinătate

ABONAMENTE
ROMANIA · STRĂINĂTATE
L. 4.85 3 luni 10 lei
„ 9.15 6 luni 20 „
„ 18. Un an 40 „
Abonaţii primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" colorat

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III
Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserţii şi reclame
1.25 linia

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
— 11, Strada Brezoianu 11, Bucureşti —

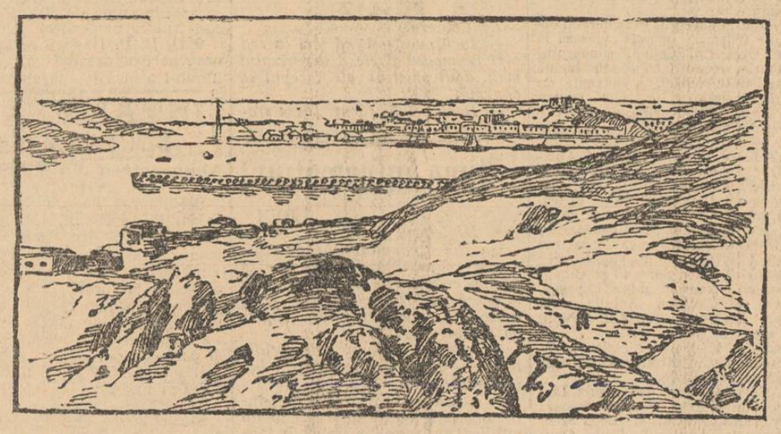

Portul spaniol Cartagena.— (Vezi explicaţia)

Calendar pe anul 1907

Ortodox

Joui, 29 Martie.—Părintele Marcu

Catolic

Joui, 11 Aprilie.—Iuliu şi Leo P.

Soarele răsare 5.41; apune 6.52

Bucureşti, 29 Martie.

In chestia tocmelilor

Pe măsură ce spiritele se potolesc, preocuparea de chestiunile agrare revine la ordinea zilei şi ea va trebui să primeze pentru cât-va timp asupra or-căror altora.

Noi luasem notă, mai acum cât-va timp, în acest loc, de un studiŭ asupra legii actuale a tocmelilor agricole şi asupra îndreptărilor ce ar fi să i se aducă. O parte însemnată a acestuĭ studiŭ priveşte chestiunea învoelilor pentru păşunat.

Ţăranul—zice autorul studiuluĭ în chestiune—în contractul ce face îşĭ angajează vita la «văratic». Prin aceasta înţelege ca vita să fie admisă a paşte pe imaş de cum dă «colţul» şi până cade zăpada. Aşa aŭ înţeles şi agricultorii proprietarĭ şi arendaşĭ mai nainte. Dar unĭ arendaşĭ din Moldova aŭ găsit cu cale să dea altă interpretare contractelor încheiate în aceştĭ termenĭ; prin cuvîntul «văratic» eĭ nu înţeleg decât timpul de la Sf. Gheorghe până la Sf. Dumitru. Pentru a primi vitele înainte de 23 Aprilie, eĭ cer o nouă plată, şi tot aşa după 26 Octombrie.

Mai este şi o altă chestiune: Legea şi regulamentul veterinar prevăd că nicĭ unuĭ arendaş saŭ proprietar nu-ĭ este îngăduit a învoi mai mult de cât un număr anumit de vite pe o anumită întindere. Dar mai nicăerĭ dispoziţia aceasta nu se ţine în seamă şi arendaşiĭ, mai cu seamă în anii ploioşĭ, învoesc un număr îndoit pe aceeaşĭ suprafaţă.

Iată dar două însemnate isvoare de nemulţumire.

Din aceste şi din alte observaţiĭ, de carĭ am mai luat notă şi în alte rânduriĭ, rezultă că ar trebui dat funcţionaruluĭ din comună cel mai apropiat de ţăran, primaruluĭ, oare-carĭ atribuţiunĭ de natură a hotărâ în multe din neînţelegerile iscate prin nerespectarea contractelor saŭ prin aplicarea lor strâmbă... Aci însă vine o altă problemă de deslegat: în ce chip vom isbuti să avem la ţară asemenĭ funcţionarĭ, unde vom găsi, adică, pe *primarul* cinstit şi harnic, pe care nimenĭ să nu-l poată mituĭ, ci pururea şi neclintit să-şĭ facă datoria, toată datoria şi *numaĭ datoria*?...

O chestiune se leagă, astfel, de alta, şi trebue să se ţină seama de toată reţeaua aceasta ce coprinde în sine problema agrară.

DIN AUSTRIA

(Coresp. particulară a ziaruluĭ «Universul»)

Viena, 27 Martie.

Agrarienii în contra pactuluĭ cu Ungaria

In şedinţa de eriĭ a comitetuluĭ permanent pentru conservarea intereselor agricultureĭ şi silvicultureĭ, ţinută sub preşedinţia principeluĭ Auersperg, şi la care a luat parte şi fostul ministru al agricultureĭ, contele Buquoy, s'a discutat şi chestiunea pactuluĭ cu Ungaria. Raportorul principal, cavalerul de Hohenblum, a zis între altele următoarele:

„Dacă astă-zĭ vom pune stavilă vamală faţă de Ungaria, atunci imediat agricultura de acolo va fi într'o situaţiune precară. Nu maĭ cu o aplicare adevărată a convenţiuneĭ veterinare suntem noĭ azĭ în Ungaria maĭ tarĭ ca Kossuth. Există numaĭ primejdia, că în cazul când pactul pe care îl închee unul cu altul baronul Beck şi Wekerle, n'are nicĭ o perspectivă de a fi primit de Parlament, va fi făcut pe baza paragrafuluĭ 14 din Constituţiune. Aceasta trebue s'o împedicăm. De aceea pactul trebue să fie pus la ordinea zileĭ în Camera deputaţilor printr'o propunere de urgenţă".

Oratorul făcu la sfârşit propunerea ca presidentul societăţeĭ agrare să intervină pe lângă guvern ca să se convoace cât maĭ în grabă comisiunea de anchetă, făgăduită în chestiunea de a se interzice cetăţenilor austriacĭ ca să joace la bursa din Budapesta. Propunerea a fost primită în unanimitate.

Jubileul primaruluĭ Lueger

Eriĭ, primarul Capitaleĭ, dr. Lueger, şi-a serbat la Lovrana jubileul de zece anĭ de când e primar al Vieneĭ. In ziua de 26 Martie 1897 dr. Lueger a fost ales pentru a cincea oară primar şi după această alegere a obţinut confirmarea de către împărat. In ziua de 7 Aprilie, acelaşĭ an, dr. Lueger a depus jurământul solemn în sala festivă a palatuluĭ primărieĭ.

Dr. Lueger a întrecut pe toţĭ primariĭ de până acum în privinţa vechimeĭ în acest înalt post. Iată aniĭ de serviciŭ aĭ foştilor primariĭ: dr. Seiler 9 anĭ, 11 luniĭ şi 9 zile; dr. Zelinka, 7 anĭ, 4 luniĭ şi 4 zile; dr. Felder, 9 anĭ, 6 luniĭ şi 12 zile; dr. Newald, 3 anĭ, 5 luniĭ şi 11 zile; E. Uhl, 7 anĭ, 9 luniĭ şi 5 zile; dr. Prix, 4 anĭ, 2 luniĭ şi 28 zile; dr. Grübl, 1 an şi 2 luniĭ; Iosef Strobach, numaĭ 10 luniĭ şi 25 zile.

Congresul internaţional agricol

Iată programul pentru al 8-lea congres internaţional agricol: La 7 Maiŭ, seara de salutare în Cursalon; 8 Maiŭ, reprezentaţie festivă la opera Curţiĭ; 9 Maiŭ, recepţiunea membrilor congresuluĭ la primărie şi apoĭ banchet; 10 Maiŭ, audienţă la curte; 11 Maiŭ, după amiazĭ, escursiune pe Kahlemberg; 12 Maiŭ, banchetul final; 13 Maiŭ, vizita celor maĭ însemnate terme şi staţiunĭ de silvicultură din Austria. **Habs.**

CRONICI FEMININE

Femeĭ în dieta din Finlanda

II

«Oamenĭĭ ascultă cu cea maĭ mare atenţiune discursurile-program ale candidatelor — zice dr. Maikk Friberg—şi nu găsesc de loc straniŭ faptul că femeile îşĭ pun candidatura pentru dietă. Din contra: eĭ sunt aproape mândri de aceştĭ candidaţĭ femininĭ. Vorbesc de obiceiŭ o oră jum., temându-mă că poate îi obosesc cu un discurs maĭ lung, dar în tot-d'auna eĭ afirmă, că ar vrea să asculte şi maĭ mult.

«Acum mă aflu într'o ospătărie de la ţară, împresurată de zăpadă şi după câte-va ore voiŭ pleca mai departe, pentru ca diseară să ţin un discurs în altă localitate. In toate aceste adunărĭ se află bărbaţĭ şi femeĭ, dar maĭ cu seamă ţin să lămuresc pe aceste din urmă şi să le arăt cum ele trebue să lucreze acum independent şi să nu alerge fără chibzuială după diferite partide de oare-ce din aceasta nu rezultă nicĭ un câştig pentru omenire.

«Ceva noŭ trebue să aducă femeile în viaţa politică atât de adese-orĭ coruptă: noŭ puterĭ, noŭ idealurĭ, noŭ ideĭ.

«Asa după cum cutreer eŭ acum ţinutul, fac şi ceĭ-l'alţĭ candidaţĭ femininĭ, fireşte ca şi bărbaţiĭ. Cred că multe femeĭ vor intra în dietă».

La congresul feminin de la Berlin care s'a ţinut la 1904, dr. Friberg, a parat cu succes un atac asupra votuluĭ universal. «Prea multă libertate?» exclamă ea cu vocea înecată în lacrămĭ? Poate să existe prea multă *libertate? Ce ştiţĭ voĭ despre libertate? Noĭ stim ce însemnează, noĭ finlandezii, carĭ n'avem nicĭ o licărire de libertate pe care o dorim cu ardoare!»*

Olimpia.

Chestiunea agrară din România în parlamentul ungar

In decursul discursuluĭ pe care l'a rostit deputatul român Vaida, în şedinţa de la 26 Martie a Camereĭ ungare, deputatul democrat Petö a atins, în forma uneĭ întreruperĭ, chestiunea răscoalelor din România.

Iată cum s'a petrecut această scenă:

Deputatul Szász Jozef: Vreţĭ să ucideţĭ din noŭ?

Preşedintele sună.

Voci la naţionalişti: Cine a ucis?

Szász Jozsef: In 1848, n'aţĭ ucis? N'aţĭ jefuit? (Zgomot).

Preşedintele: Linişte, domnilor! Rog pe d. Szász, să nu turbure pe orator.

Keszits Antal: Tot la de-aceste le stă gândul. (Zgomot).

Pozsgay Miklos: Dacă nu vĕ simţiţĭ bine aicĭ, mergeţĭ acasă!

Alex. Vaida: Lucrurile aceste s'aŭ petrecut aşa cum e obiceiul între ast-fel de împrejurărĭ. Am ucis şi unĭ şi alţiĭ...

Veresmarti: Ah! obiceiul...

Szász Jozsef: Obiceĭ la Românĭ...

Al. Vaida: Noĭ nu v'am rămas datorĭ, — asta e totul...

Preşedintele: Liniştе! (Sună).

Alex. Vaida: Cele ce s'aŭ petrecut la 1848, se pot repeta chiar şi azĭ, şi nu numaĭ în ţinuturile locuite de Românĭ, ci şi în cele locuite de Maghiarĭ... De aceea e detestabil că acest proiect de lege tinde la nimicirea prestigiuluĭ preoţesc, — care în vremurĭ de acele ar aduce marĭ servicĭi...

Petö Sándor: In vremurĭ ca şi cele din România astă-zĭ?

Al. Vaida: Fiind-că amintiţĭ România,—eŭ zic: da! Să vedem urmările tragice ale politiceĭ şi acolo. In România s'aŭ petrecut aceleaşĭ lucrurĭ ca în Franţa la timpul sĕŭ, şi în alte State, precum şi în Ungaria, în repetite rînduriĭ.

Szász József: Asta e vestita cultură valahă!... (Sgomot).

Al. Vaida: Vestita cultură maghiară încă a provocat mişcărĭ de acestea — chiar şi cea franceză. (Sgomot).

Vertan Endre (raportorul): Maghiarul şi-a apărat libertatea; n'a ucis, n'a jefuit, iată deosebirea. (Sgomot).

Al. Vaida: Aşa? Dar revoluţia agrară a luĭ Dosza? Aţĭ uitat că pe Dozsa György pe temeiul căreĭ culturĭ l'aţĭ ars pe rug? (Sgomot enorm).

Eŭ nu vreaŭ să atac pe nimenea. E rĕŭ destul, că d-v. locuind în casă de sticlă, aruncaţĭ cu pietre asupra vecinilor. (sgomot). E întrebare că dacă n'ar fi fost la noĭ atît de marĭ emigrările, n'ar fi şi la noĭ atâta material explosiv, ca în România, care ar fi explodat, deşi la noĭ e regimul poliţienesc în permanenţă. Vă pot însă asigura că în România trăiesc bărbaţĭ de Stat şi trăeşte o generaţie, care e în stare să creieze România mare a viitoruluĭ apropiat... (Sgomot enorm).

Szász József: De ce nu mergĭ acolo?

Al. Vaida: ...prin faptul, că prin democraţie adevărată va rivaliza cu cele maĭ liberale State, (sgomot); în timp ce patria noastră va rămânea tot în evul mediŭ. (Sgomot).

(Pozsgay Miklós şi alţiĭ,—vociferează nervoşĭ).

Preşedintele: Rog pe d. Pozsgay să rămână în liniştе!

Al. Vaida: O să termin discursul imediat. Rog să nu mă întrerupeţĭ mereŭ...

IN JURUL DRAMEI DE LA CRIVINA

Impresia în public

Rare-orĭ o dramă de familie a produs în public o maĭ puternică impresie ca cea produsă de drama desfăşurată Marţĭ dimineaţă în gara Crivina.

Oamenĭ bătrânĭ din Capitală şi din provincie ne spuneaŭ eriĭ că nu'şĭ aduc aminte să fi pomenit o nenorocire de familie atât de grozavă şi nu am găsit un suflet care să nu se fi înfiorat la auzul nemaĭ pomenitei rătăciriĭ de minte a mumeĭ aceleia tinere care 'şĭ măcelăreşte proprii eĭ copiĭ, cu sălbăticia fiareĭ. N'am întâmpinat o judecată care să nu se fi simţit întunecată căutând să deslege adîncul mister al fenomenului de-o clipă produs în raţiunea mumeĭ aceleia în care a putut fi năbuşit pentru o clipă, clipă înfiorătoare, cel maĭ puternic sentiment omenesc: dragostea de mumă.

Nicĭ privirile blânde şi rugătoare, nicĭ primul vaet de durere, nicĭ prima ţişnitură de sânge, nicĭ primul gemăt de agonie, nimic din tot ce ar înduioşa cea din urmă fiară, nimic nu a desmeticit rătăcita minte, şi muma şi-a muiat mâinile în sângele copiilor eĭ şi fie ce atingere a trupuluĭ lor tremurător nu a făcut de cât să'ĭ înteţească orbirea, să'ĭ întărească tot maĭ mult braţul dătător de moarte.

Şi aceasta e fapta uneĭ mume! Şi pe muma aceasta nu ne-am putut înfrîna curiozitatea de a o vedea şi ducându-ne eriĭ spre Periş nu aveam altă temere de cât că o vom găsi moartă şi nu cadavrul eĭ ţineam să-l vedem, ci vroiam să-ĭ citim în ochiĭ, să-ĭ citim în suflet, să ne putem da seama dacă ucigaşa era o fiară saŭ dacă muma era o nenorocită.

La spitalul Cocioc

Am fost ieri la Periş, la spitalul rural Cocioc, unde fuseserĕ transportate de Marţi la amiază Penelopi Păunescu, ucigaşa, şi copiliţa Virginia, amândouă rănite de moarte după cum ni se afirmase în ziua drameĭ, la Crivina.

D. dr. Drăguşescu, medicul spitaluluĭ, cu o deosebită gentileţă nu ne a refuzat nimic, nicĭ vederea celor două rănite, nicĭ convorbirea cu ucigaşa, nicĭ preţioasele sale informaţiuni.

Cu o stringere de inimă am intrat în salonul rezervat femeilor: o sală curată, cu paturĭ înşirate pe 2 rînduriĭ, aproape toate ocupate. In fund de tot un săteanu stă la picioarele unuĭ pat, în care de departe deosebim o figură mică, palidă, încadrată în păr negru, un corp mic sgribulit sub o pătură cenuşie.

— Iată femeea, ne spune doctorul. Ne apropiem de pat. Săteanul — e o caraulă de pază, pusă acolo pentru orĭ-ce eventualitate—se dă la o parte. Ucigaşa care dormiteazâ deschide ochiĭ marĭ, ne priveşte un moment şi 'şĭ întoarce privirea în altă parte. Nicĭ un muşchiŭ nu i se mişcă pe faţă, nu face nicĭ o mişcare, n'o interesează de fel vederea unuĭ strein, unuĭ necunoscut.

Doctorul vorbeşte cu dînsa şi noĭ nu o pierdem din ochiĭ. Vorbeşte încet şi în glas are o uşoară tremurătură. Nu se vaetă; răspunde doctoruluĭ încet şi din ce în ce vorba îĭ devine maĭ volubilă.

O întrebăm noĭ de când e bolnavă şi ne spune că „de mult".

— Toată iarna am stat uite aşa, pe spate.

Nu spune adevărul.

— Ce te doare?

— Am răcit odată şi de-atuncĭ m'am prăpădit.

Spune că o doare pieptul, că o arde, de când cu răceala. Cu toate contrazicerile noastre susţine că a fost foarte rĕŭ bolnavă, că are să se prăpădească.

— Dar copiiĭ eraŭ sănătoşĭ?

— De unde, domnule? Toţĭ zăceaŭ cu mine. Se prăpădeaŭ şi eĭ.

Nu spune adevărul. Copiiĭ nu fuseserĕ nicĭ odată bolnavĭ.

Doctorul ne spune a fi observat la dînsa tendinţa aceasta de a tăgădui ce'ĭ afirmă alţiĭ. Ideea că e bolnavă grav, că şi copiiĭ eraŭ grav bolnavĭ, are în mintea nenorocitei fixitatea comună dementilor. Ni se maĭ afirmă că judecata îĭ este incoherentă. Intrebată asupra crimelor eĭ, une-orĭ le a tăgăduit, alte-orĭ le-a mărturisit. A povestit chiar cu de-amănuntul groaznicul moment şi acum vorbeşte de el liniştită, fără umbră de remuşcare.

— Iţĭ pare rĕŭ de ce-aĭ făcut?

— De! Imĭ pare. Dar tot mureaŭ eĭ.

— Aĭ lovit şi cu briciul?..

— Nu. Briciul era vechiŭ. Se jucaŭ copiiĭ cu el.

— De la oine aĭ luat baniĭ cu carĭ aĭ cumpărat revolverul?

— De la cismarul Ulrich, din calea Griviteĭ.

După părerea medicului este vorba de o neresponsabilă. Predispusă la istero-neurastenie, lehuzia pare a fi produs o tulburare maĭ violentă a sistemuluĭ nervos şi actul de Martĭ, a fost isbucnirea fatală a acesteĭ tulburărĭ.

Starea ucigaşeĭ nu e de loc gravă. Glonţul ce şĭ-a tras în piept a pătruns în regiunea inimeĭ şi, fiind tras oblic, a alunecat pe o coastă şi a străbătut pe sub piele până în dreptul cotuluĭ.

Rănita va rămâne la spital până cel maĭ târziŭ mâine, când va fi trimisă în Capitală spre a fi pusă în observaţie medicală, probabil la institutul „Caritatea" al d-ruluĭ Sutzu.

Am văzut şi pe fetiţa Virginia, care fusese trecută în salonul bărbaţilor spre a fi ferită muma de orĭ-ce excitare.

Micuţa dormea în urma calmantelor administrate. La dînsa glonţul a pătruns în spate şi s'a oprit de-asupra stomacului. Ea are simptomele unuĭ început de emoragie internă şi starea îĭ e foarte gravă. Nu sunt totuşi pierdute toate speranţele de scăpare.

La căpătâiul eĭ veghiază bunica, muma ucigaşeĭ, o femee voinică, înaltă, cu care am putut avea de asemenea o scurtă convorbire.

O idilă de dragoste

Familia ucigaşeĭ e de fel din comuna Mereĭ, jud. Buzĕŭ. Tatăl Penelopeĭ Păunescu, brutarul Niculae Marin, a murit de acum 20 de anĭ.

Fata a crescut acasă cu muma eĭ; a învăţat cât-va la scoală şi s'a făcut mare. „ca un bujor" ne spune muma eĭ. La vîrsta de 15 anĭ a făcut cunoştinţă, acasă, cu Alexandru Păunescu, tînĕr şi el şi s'aŭ dat în dragoste. Pare că ceĭ doŭ tineri s'aŭ iubit mult, atât de mult în cât, neîuălcĭ în seamă de greutăţile vieţeĭ, aŭ fugit împreună.

Ceĭ doŭ soţĭ aŭ trăit tot-d'a-una în bună învoială. Siugura lor dispută era din pricina femeeĭ care l'a crescut pe dînsul „căcĭ nu e mama luĭ bună" ne spune bătrâna mumă. Maĭ cu seamă nevasta trăia foarte rĕŭ cu soacră-sa, ne spune tot bătrâna.

— Dar o iubea bărbatu-săŭ şi de când s'a cununat par'că o iubea şi maĭ mult, şi'ĭ făcea toate voile. Săracii de eĭ!

Şi aci doctorul ne spune că în dimineaţa aceea nenorocitul tată venise la spital să'şĭ vadă nevasta.

Intre ceĭ doŭ soţĭ a fost o scenă de o emoţie covârşitoare, pentru toţĭ ceĭ de faţă.

Tremurând, tatăl lipsit de copiĭ, s'a apropiat de patul mumeĭ ucigase, femeeĭ iubite, şi a rămas ţintuit loculuĭ. N'a putut îngâima de cât un: — Ce-aĭ făcut? şi l'aŭ podidit lacrimile, de-a trebuit să fie susţinut ca să nu cadă, în timp ce o primă şi fugară licărire de remuşcare pare a se fi ivit în ochiĭ soţieĭ, ale căreĭ buze n'aŭ putut rosti nicĭ o vorbă.

Şi nicĭ nu s'aŭ atins ceĭ doŭ nenorociţĭ, ca şi când între eĭ ar fi stat zăgaz cele două vieţĭ nevinovate, scurtate într'o clipă de suprema inconştienţă, de răsturnare a celeĭ maĭ străvechĭ ordine firesti a rosturilor existenţeĭ.

Vieţĭ zdrobite

Am părăsit spitalul aseară în aceiaşĭ penibilă stare de spirit în care plecasem cu o seară înainte din Crivina.

Lăsasem acolo două cadavre de copiĭ, carĭ aveaŭ să dispară în curând în micile lor morminte; aci lăsam în urmă-ne tot un cadavru, un cadavru din care însă viaţa refuzase să iasă, un cadavru care va continua să vieţuiască cu viaţa aceea moartă pentru vecinicie, cu viaţa morţilor sociali, indiferent dacă viaţa aceasta are să se tirască într'o ocnă saŭ într'un spital de nebunĭ.

Intre mormintele copiilor şi mormîntul din lumina zileĭ al mumeĭ ucigase, îşĭ va tiri însă zilele un tată căruia soarta i-a răpit şi copiiĭ şi nevasta, un părinte care va plânge pururĭ în faţa orĭ căruĭ copil de seama celor morţi aĭ luĭ, care nu va maĭ găsi odihnă durerii, un om peste care s'a năruit de odată, din senin, întreaga nemilostivire a soarteĭ. Şi dintre ceĭ de plâns e maĭ de plâns el, el a căruĭ viaţă va fi de aci nainte a tuturor durerilor, căcĭ ce maĭ mare durere poate fi pentru un tată de cât amintirea vieţilor răpuse de însăşĭ mâna celeĭ ce le plămădise?

Alex.

O CUGETARE PE ZI

Vitiul şi mizeria sunt singurele rele ce avem să combatem. Trebue să dorim ca lumea să fie fericită, şi în urmă să fie numeroasă.

Portul spaniol Cartagena

— Vezĭ ilustraţia —

Ilustraţia noastră de azĭ reprezintă o vedere a portuluĭ spaniol Cartagena, unde a avut loc întrevederea între regele Eduard VII al Angliei şi regele Alfonso XIII al Spaniei, asupra căreia telegramele din străinătate ne-aŭ comunicat amănunte complecte.

Orasul Cartagena, unul dintre cele maĭ bune porturĭ ale Mărĭi Mediterane, formează un puternic punct de sprijin al marineĭ spaniole. Intemeierea oraşuluĭ s'a făcut în anul 228 înainte de Christos, în urma iniţiativeĭ luĭ Hasdrubal şi a primit numele de *Carthago nova*.

DE LA CURŢILE CU JURAŢI

Prahova.—Eriĭ a venit înaintea Curţeĭ cu jurĭ de Prahova următorul proces senzaţional:

Ion Costa, zis Petre, în vârstă de 22 anĭ, originar din Macedonia din satul Prilep, era lucrător la cariera de piatră de lângă Predeal, numită „Piatra arsă". Cu el maĭ se afla şi flăcăul Ion N. Stan, din comuna Poenari-Burchi. Amândoŭ aceştĭ tinerĭ întreţineau relaţiunĭ amoroase cu fata Ana Zimdrone, de 18 anĭ, de fel din Transilvania. De aci o urâ teribilă a izbucnit între ceĭ doŭ amorezaţĭ. In ziua de 22 Ianuarie a. c., Ion Costa plănui răsbunarea şi fără a întârzia, a omorât pe rivalul sĕŭ, printr'o puternică lovitură de ciocan ce i-a aplicat-o la cap. El a fost imediat arestat.

Comisiunea juraţilor a pronunţat un verdict de culpabilitate, acordând circumstanţe uşurătoare în favoarea inculpatuluĭ. Curtea condamnă pe acuzat la patru anĭ închisoare şi 1.000 leĭ despăgubirĭ civile către familia mortuluĭ. Curtea era formată din d. G. Flaişlen, membru la Curtea de apel din Bucureşti, asistat de d-niĭ C. Vârgolicĭ şi Manu, judecătorĭ. Acuzarea a fost susţinută de d. procuror Nottara. Acuzatul a fost apărat de d. Gh. Becescu-Silvan, doctor în drept.

Şedinţa consiliuluĭ comunal

Eriĭ, la orele 10 dim., consiliul comunal al Capitaleĭ a ţinut şedinţă publică sub preşedinţia d-luĭ primar M. Cantacuzino.

La ordinea zileĭ aprobarea budgetuluĭ comunesĭ pe exerciţiul 1907/908.

D. Chiriţă Mihăescu, directorul comptabilităţeĭ primărieĭ, dă citire proecteluĭ de budget care se prezintă la venituri şi la cheltueli cu suma de leĭ 12.813.453 leĭ.

Comparativ cu budgetul din anul trecut, noul budget se presintă cu un plus de 224.025 leĭ, provenit din sporul fonduluĭ comunal.

Fondul prevĕzut pentru credite e de 182.339 leĭ.

Budgetul se aprobă fără discuţie.

Consiliul aprobă apoĭ budgetul extra-ordinar al exproprierilor care se echilibrează cu suma de 140 miĭ leĭ.

Se aprobă modificarea repartiţieĭ sumelor disponibile din suma de 4 milioane 830.000 leĭ obţinută de la compania de gaz, în contul actuluĭ de concesiune şi a sumelor rămase din cele 10 milioane din împrumutul de 26 milioane.

D. primar explică că noua repartizare se impunea în urma răscoalelor ţărăneştĭ, carĭ vor atrage o oare-care criză economică şi pentru comună.

Din această cauză, guvernul, spre a nu se angaja în lucrărĭ prea costisitoare şi nepotrivite cu timpurile grele prin carĭ trecem, nu şi-a însuşit toate proiectele administraţieĭ comunale.

Repartiţia de faţă e făcută deci în scopul ca lucrările importante începute, ca alimentarea oraşuluĭ cu apă potabilă, etc., să nu fie întrerupte.

Fondurile carĭ s'aŭ redus din suma de 10 milioane, renunţându-se de o cam-dată la lucrările pentru carĭ eraŭ prevĕzute, sunt următoarele: 100.000 pentru un început de construcţiĭ de canalurĭ de scurgere; 108.400 pentru extensiunea şi completarea pavăreĭ şi şoseluireĭ stradelor Capitaleĭ; 1.133.300 deschideri de pieţe, străde şi artere noui; 23.782 exproprierĭ şi amenajerĭ pentru restrângerea suprafeţeĭ popnlate a oraşuluĭ, cum şi amenajărĭ de parcurĭ; 4143 pentru crearea uneĭ rampe de gunoae în culoarea de verde; 10.400 cheltueli de emisiune confecţionare a titlurilor, publicaţiunĭ, imprimate, etc.

Obţinându-se astfel suma de 1.370.025, cea maĭ mare parte dintr'însa şi anume 1.271.625 leĭ se va adăoga la creditul prevăzut pentru complectarea lucrărilor de sporirea debitului apeĭ, din care să se plătească şi în anul viitor personalul lăsat ca absolut necesar, devenind astfel alocuţiunea acestuĭ articol leĭ 3.846.625.

* * *

Consiliul votează maĭ multe credite şi aprobă maĭ multe decisiĭ ale comisieĭ de pensiĭ.

* * *

D. Nenitescu aduce omagiĭ memorieĭ decedatuluĭ astronom Vermont şi roagă consiliul să aprobe a se acorda un ajutor pentru înmormîntarea aceluĭ savant care, prin lucrările sale, a adus cinste ţăreĭ.

Se aprobă.

* * *

Consiliul admite cumpărarea terenuluĭ generaluluĭ Pilat, în întindere de 50.000 m. p. din şoseaua Pantelimon, pentru înfiinţarea unuĭ cimitir comunal.

— Se admite cererea epitropieĭ bisericeĭ Delea Veche de a fi scutită de plata sumeĭ de 1948 leĭ, valoarea terenuluĭ încorporat la curtea bisericeĭ.

— Consiliul respinge cererea bănceĭ „Disconto Gesellschaft" din Berlin pentru plata sumeĭ de 12 miĭ leĭ ca cheltueli de cotare şi publicaţiĭ la bursa din acel oraş a obligaţiunilor împrumutuluĭ din 1906.

* * *

D. I. Brătescu.— Domnule primar, maĭ avem vre-o şedinţă?

D. primar.—Poate că da.

* * *

Şedinţa se ridică la orele 12.

Mes.

CURIER JUDICIAR

(TRIBUNALELE CIVILE)

Recursul arendaşuluĭ S. Stern

Se ştie că parchetul de Iaşĭ a arestat pe Solomon Stern, arendaşul moşieĭ Vlădeni şi P. Avram Bercovicĭ, socrul luĭ Stern, fiind-că aŭ tras focurĭ de revolver asupra unor ţăranĭ carĭ, după cum pretinde Stern, veniserĕ să devasteze conacul moşieĭ.

Unul din ţăranĭ a fost grav rănit.

Mandatele de arestare fiind confirmate de tribunal, ceĭ doŭ deţinuţĭ aŭ cerut judecătoruluĭ de instrucţie liberarea pe cauţiune, care le-a şi fost admisă.

Camera de punere sub acuzare însă, a reformat hotărîrea judecătorului de instrucţie şi a dispus ca Stern şi Bercovicĭ să continue a fi menţinuţĭ arestaţĭ.

Contra acesteĭ deciziunĭ Stern şi Bercovicĭ aŭ făcut recurs, care s'a judecat eriĭ de secţia II-a a Curţeĭ de casaţie.

Motivele de casare aŭ fost susţinute de d-niĭ avocaţĭ O. Teodoreanu şi P. P. Poni şi aŭ fost combătute de d. procuror C. Economu.

Curtea a rămas să se pronunţe azĭ, Joui.

ŞTIRI DIN STREINATATE

— Prin postă —

∴ In ziua de 21 Septembre se va inaugura cu o deosebită solemnitate monumentul naţional din Memel, la care va lua parte împăratul, împărăteasa, maĭ mulţĭ prinţĭ, miniştri, etc.

Monumentul este compus dintr'un soclu înalt, pe care se află statua Borussia.

∴ La Viena a încetat din viaţă alaltă-eriĭ mareşalul Carol cavaler de Eisenstein, în vârstă de 63 anĭ.

∴ Un incendiŭ violent a isbucnit la o mare fabrică de zahăr din Brün (Moravia). Pagubele sunt de peste 800.000 coroane.

∴ Din Pressburg (Ungaria) se anunţă cu data de 26 c.: Archiducesa Isabella a prezidat eriĭ şedinţa mareluĭ comitet pentru serbarea de 700 anĭ a naşteriĭ Sf. Elisabeta, în care şedinţă a comunicat că împăratul Frantz Iosef a primit protectoratul acesteĭ serbărĭ care se va da în Noembrie.

∴ Ziaruluĭ «Salzburger Kirchenblatt» i se anunţă din Roma că Papa Piu X va oferi în anul acesta roza de aur pentru virtute regineĭ Victoria a Spanieĭ. Aceastăroză a fost oferită ultima oară la 1893 de Papa Leon XIII regineĭ Heurietta a Belgieĭ.

∴ Din Mureş-Osorheiŭ (Transilvania) se anunţă că apele Mureşuluĭ cresc mereŭ ameninţând să înundeze oraşul. O parte din Reghinul săsesc e înundat. De asemenea apele Mureşuluĭ ameninţă şi oraşul Deva.

∴ Spre a maĭ mări portul militar şi arsenalul din Pola, s'a hotărât să se transfere portul de comerţ şi şantierile de construcţiunĭ ale acesteĭ localităţĭ la Medolino, tot în Istria.

Pola va ajunge astfel o staţie exclusiv militară şi va fi înconjurată de forturĭ şi bateriĭ construite după modelul Portuluĭ-Arthur.

∴ Intâiul congres naţional al studenţilor francezĭ se va ţine la Lille în zilele de 3, 4, 5 şi 6 Maiŭ stil noŭ.

∴ Prinţul Christian de Schleswig-Holstein desminte categoric ştirea ziaruluĭ englez «Daily Mirror» despre pretinsa logodire a prinţeseĭ Victoria cu marele-duce Michail, fratele ţarului.

UN PROVERB PE ZI

Nimenĭ nu e destul de bogat ca să n'aibă nevoe de vecin.

Mişcarea ţărănească

(Prin postă de la corespondenţiĭ noştri particularĭ)

Marţi, 27 Martie.

DRĂGĂŞANI

Astă-zĭ, 2 companiĭ din reg. Vâlcea No. 2, de sub comanda d-luĭ major Papazolescu, cu tren special aŭ plecat la reşedinţa regimentuluĭ unde urmează a se desconcentra toţĭ miliţienii şi concediaţiĭ.

— Azĭ dimineaţă aŭ fost aduse douĕ convoiurĭ de 150 ţăranĭ răsculaţi din Dumitreşti, Valea luĭ Abu, Popanu, Drăgueşti, Dobroteasa şi Geamăna.

Cu trenul de 12 jum. aŭ fost trimişĭ la Slatina, spre a fi predaţi parchetuluĭ.

ROŞIORI

D. Munteanu, arendaşul moşieĭ Bălţaţĭ, care fusese arestat fiind-că ar fi lucrând de comun acord cu escrocii fraţi Chiticescu, a fost eliberat întru cât s'a constatat că este nevinovat.

C. Ştefănescu, fost cârciumar şi secretar în Bogdana, care fusese primul devastator în Nenciuleşti şi unul din ceĭ maĭ periculoşi instigatorĭ, vroind să se furişeze în oraş, a fost arestat de sergentul postat în strada Regele Carol în curtea luĭ Radu Podisor, vestit hoţ de vite. El a fost înaintat parchetuluĭ. Asupra luĭ s'aŭ găsit scrisorĭ carĭ trataŭ despre pămînt.

TÂRGOVIŞTE

Pentru îmbunătăţirea situaţieĭ ţăranilor, d. prefect C. D. Dimitriu a dat un ordin circular primarilor rurali prin care-ĭ invită ca pe viitor toate bunurile comunale să fie împărţite în loturĭ de câte treĭ hectare, pe carĭ să le arendeze numaĭ acelor agricultorĭ carĭ n'aŭ pământ propriŭ maĭ mult de un hectar şi jumătate.

— Ştefan G. Duţulescu, ajutorul de primar din Ocniţa, despre care am vorbit la timp că a fost amestecat în agitaţia ţărănească din Răzvad, a fost revocat din funcţiune.

Cazul acesta se cercetează la instrucţie.

PLOEŞTI

Anchetarea faptelor ţăranilor răzvrătitorĭ, carĭ sunt închişĭ în manejul reg. 6 călăraşi, este condusă cu mult tact de d. prim-procuror Ciuflea.

S'a constatat că mulţĭ dintre ceĭ arestaţĭ sunt absolut nevinovaţĭ, dar aŭ fost siliţĭ să se bage în ceata jefuitorilor, fiind ameninţaţĭ cu moartea. In ciocnirile ce aŭ fost cu trupele, capiĭ răzvrătitorĭ, spre a-şĭ apăra piepturile de gloanţe, puneaŭ în gura puştei tocmaĭ pe aceĭ ţăranĭ carĭ nu puteaŭ să le fie solidarĭ la ncorânduelile ce săvîrşeaŭ; iar eĭ de la urmă 'ĭ îndemnaŭ prin strigăte: „Înaintaţĭ, băeţĭ, nu vă lăsaţĭ".

∴ Toţĭ capiĭ resvrătiţilor din Sângeru s'aŭ predat parchetuluĭ. Pe fiece zi, se găsesc la arestaţĭ sume de baniĭ furate din cassele arendaşilor saŭ proprietarilor.

∴ In oraşul nostru circulă mereŭ patrule militare. Localurile autorităţilor sunt păzite de detaşamente militare. La orele 12 noaptea localurile sunt închise.

Delegaţiĭ săteştĭ sosesc în oraş în fie-care zi, prezentându-se la prefectură pentru expunerea doleanţelor.

R.-SĂRAT

Ancheta cu privire la răscoalele ţărăneştĭ din judeţul nostru continuă cu activitate.

Sunt delegaţĭ pentru cercetare, afară de d. jude-instructor S. N. Tipeĭ şi d-niĭ M. Potop, judecător de şedinţă şi C. Hasnătoru, judecător supleant la tribunalul local.

Eriĭ, tribunalul a confirmat mandatele la 32 ţăranĭ instigatorĭ de prin comunele Corbu, Băleştĭ, Vostenu, Valea-Sălcieĭ şi Plaineştĭ, menţinându-i arestaţĭ.

Numĕrul total al arestaţiilor de până acum, trece de 250.

Pe zi ce